

MEMORANDUM

Van: D. W. Baron van Lynden

Datum: 25 februari 1972
no. 417Aan: M via S *hach*Onderwerp: Vestiging secretariaat voor de politieke
samenwerking.c.c. DGES
DIE
DNW
DEU*(Onderschap 200 gr 20/2 te Brussel a.d. orde Kinnon Komen)*

Reeds tijdens de Ministeriële zitting in het kader van de Europese politieke samenwerking, welke op 5 november 1971 te Rome werd gehouden, heeft Minister Scheel gepleit voor de oprichting van een klein secretariaat, gevestigd te Brussel; de Italiaanse Directeur-Generaal Ducci onderstreepte in zijn rapport aan de Ministers eveneens de wenselijkheid van een dergelijk orgaan voor betere voorbereiding van het politieke overleg, dat voor het land dat het voorzitterschap bekleedt een steeds grotere belasting zou gaan vormen. Van Duitse zijde werd als alternatief gedacht aan een "Standing Group" van medewerkers van de Ambassades te Brussel die de secretariaatswerkzaamheden onderling zouden kunnen verdelen en tegelijkertijd enige continuïteit handhaven.

Tijdens de bijeenkomst van het Comité Politique van 8 december bleek dat geen van de overige partners op korte termijn wilde besluiten tot oprichting van een secretariaat, vooral omdat 1972 als overgangsjaar zich niet leende voor institutionele hervormingen. Van Luxemburgse zijde werd gesuggereerd allereerst te onderzoeken (b.v. door de groep van contact-ambtenaren) in welke mate de werkzaamheden zullen toenemen. Aan Franse zijde werd nog geen definitief standpunt medegedeeld; voorlopig werd de voorkeur gegeven aan bijeenkomsten tussen de contact-ambtenaren, aangezien een "Standing Group" een tussenschakel betekende waardoor het rechtstreekse contact tussen de Directeuren-Generaal zou worden verzwakt. Aan Italiaanse zijde wil men op langere termijn het verst gaan, n.l. door naast een administratief secretariaat tevens een groep te vormen voor het maken van gemeenschappelijke analyses; in december erkende Ducci echter dat zulks voor 1972 nog niet mogelijk zou zijn.

De gedachte van een politiek secretariaat dateert reeds van de gesprekken over de verschillende plannen Fouchet. Dit plan voorzag in een unie van Europese Staten met als instituten de Raad, de Europese Assemblée en de Europese politieke Commissie.

Tijdens de ontmoeting Pompidou-Brandt te Parijs schijnt Frankrijk zich positiever te hebben opgesteld tegenover een politiek secretariaat; volgens sommige berichten zou men daarbij geïnsisteerd hebben op vestiging te Parijs, maar de Duitsers zouden voet bij stuk hebben gehouden bij hun voorkeur tot vestiging in Brussel. (*Collocatie*).

- 2. -

MEMORANDUM

Van: D. W. Baron van Lynden

Datum:

Aan:

Onderwerp:

- 2. -

Europ. Politieke

De ~~De~~ Commissie zou volgens sommigen vergelijkbaar zijn met de Europese Commissie te Brussel. In alle versies van het plan kwamen de woorden voor dat de politieke commissie "dispose du personnel et des services nécessaires". In de eerste versie was tevens voorzien dat de Commissie te Parijs zou zetelen, doch dit werd later weggelaten. Terloops zij aangetekend dat in de gehele opzet de Raad gedacht werd als een topconferentie, die tenminste 3 maal per jaar bijeen zou komen; daaronder zouden ministeriële commissies komen op de terreinen van Buitenlandse Zaken, Defensie en Onderwijs

/- met eventueel later nog andere comités.

In de laatste fase van de besprekingen werd gedacht aan een secretariaat onder leiding van een Secretaris-Generaal, die onafhankelijk zou moeten zijn van de deelnemende regeringen; enkele delegaties zagen in deze functie de voorloper van een supra-nationaal orgaan. De gedachte aan een secretariaat kwam ook na het veto van President de Gaulle tegen de Britse toetreding voor in verschillende ingediende plannen. Het plan Erhard van 4 november 1964 had een passage over dit onderwerp, evenals Sarragat dat later in die maand werd aangeboden.

Nederland heeft steeds vastgehouden aan het beginsel, dat ook in de Haagse Topconferentie in het communiqué is verwerkt, dat de "Europese gemeenschappen de kiem blijven, waaruit de Europese eenheid zich heeft ontwikkeld en haar vlucht heeft genomen". Toepassing hiervan betekent dat wij een zo nauw mogelijke band willen leggen tussen de politieke samenwerking en de Europese Gemeenschappen. In het "Plan Schmelzer" van 28 oktober is gepleit voor concentratie van de politieke samenwerking van onderwerpen welke rechtstreeks betrekking op Europese belangen hebben en waar West-Europa een reële invloed kan uitoefenen. Tevens is gewezen op de wenselijkheid in het politieke overleg te "examiner les aspects de politique étrangère de certaines des questions sur lesquelles les Communautés/ā se prononcer". In deze gedachtengang is vestiging van een eventueel secretariaat te Brussel een vereiste voor de aanvaardbaarheid van de nieuw instituut; anders zou immers de politieke samenwerking geheel los worden gezien van de Europese Gemeenschappen.

/- auront

- 3. -

MEMORANDUM

Van: D. W. Baron van Lynden

Datum:

Aan:

no. 417

Onderwerp:

- 3. -

De vraag rijst in hoeverre co-locatie te Brussel op zichzelf voldoende zou zijn om te kunnen instemmen met vestiging van een politiek secretariaat. In het intern Nederlandse overleg is tot dusver steeds gedacht aan het leggen van een band met het secretariaat Calmès van de Raad van Ministers. De motivering hiervan was, dat in de politieke samenwerking de zelfde Ministers optreden als in de Raad van de EEG. Een bezwaar tegen volledige integratie in het secretariaat Calmès is de noodzaak van geheimhouding van het politieke overleg, welke in praktijk minder gevoeld wordt ten aanzien van de meer economische agendapunten welke in de EEG-Raad worden behandeld. Daarom werd gedacht aan een secretariaat dat misschien wel gehuisvest zou zijn in een apart of aangrenzend gebouw, maar bijv. in de persoon van Directeur toch een nauwe band met het secretariaat Calmès zou hebben.

Over de taken van een politiek secretariaat bestaan nog weinig concrete gedachten. In de Duitse gedachtengang gaat het vooral om administratieve functies zoals :

- a. het opstellen van ontwerp-agenda's en het verkrijgen van goedkeuring daarop van de verschillende hoofdsteden;
- b. het circuleren van documenten en het bewerkstelligen van overeenstemming over ingediende amendementen (dit geldt vooral voor de relevés des conclusions" van de vergaderingen van het Comité Politique en de Ministers) ;
- c. het vaststellen van data's voor de verschillende vergaderingen alsmede eventuele werkzaamheden t.a.v. het overleg tussen de Ambassadeurs in derde landen.

Deze taken zijn weinig indrukwekkend doch wel tijdrovend. In praktijk kunnen echter beslissingen slechts worden genomen na contact met de hoofdsteden, zodat de vraag rijst hoe deze contacten dienen te geschieden: rechtstreeks of (beter) door tussenkomst van de Ambassades in de hoofdstad waar het secretariaat gevestigd is. Dit zou dan

MEMORANDUM

Van: D. W. Baron van Lynden

Datum:

Aan:

no. 417

Onderwerp:

- 4. -

in praktijk de instelling van een "Standing Group" wenselijk maken. In ieder geval is een dergelijke groep weinig zinvol zonder instelling van een secretariaat.

Een geheel andere taak zou het gevolg zijn van de Italiaanse gedachte van gezamenlijke analyse. Hiermede zou de opzet aanzienlijk verzwaard worden hetgeen ook zijn invloed zou hebben op de bezetting van de Ambassades ter plaatse. Tevens zal het gevaar van duplicatie van werkzaamheden in andere organisaties toenemen. Toch schijnt bijv. Minister Thorn te denken aan een zwaardere opzet, getuige zijn (uit vertrouwelijke informatie vernomen) bereidheid om als Minister af te treden wanneer hij verzocht zou worden de eerste Secretaris-Generaal van het nieuwe orgaan te worden.

/- worden

Van verschillende kanten, met name in Bonn en Londen, is overwogen of bij de politieke samenwerking gebruik zou kunnen/gemaakt van deze bestaande instituten. Men dacht vooral aan het secretariaat van de WEU te Londen, dat een deel van zijn werkzaamheden zal verliezen wanneer de politieke consultaties steeds meer naar het C.P. en zijn werkgroepen worden overgeheveld. Op zichzelf zal het V.K. een verplaatsing van het WEU-secretariaat waarschijnlijk niet in de weg willen staan, maar hierbij lijkt voorzichtigheid geboden. Voor Nederland zou alleen Brussel een aanvaardbaar alternatief zijn (waarbij oud-NAVO S.G. Brosio weleens dacht aan de constructie dat de NAVO/PV's tevens in de WEU-Raad zouden optreden). Bedacht dient echter te worden dat twee agentschappen van de WEU te Parijs zijn gevestigd (Armements Control Agency and Standing Armements Committee) waarvan de SAC waarschijnlijk langzamerhand zal worden opgedoekt. Voorstellen tot gebruik van WEU-personeel zou dus gebruikt kunnen worden om Parijs als vestigingsplaats te ondersteunen. Volledigheids-halve kan hieraan nog worden toegevoegd dat het WEU-secretariaat te Londen thans 50-man sterk is (waaronder de SG, Deputy SG, Assistant SG en 8 functionarissen met een A-rang), de ACA 52 man en de SAC 28 man. Deze aantallen zijn sedert 1965 vrijwel constant gebleven.

MEMORANDUM

Van: D. W. Baron van Lynden

Datum:
no. 417

Aan:

Onderwerp:

- 5. -

Het voorgaande heb ik samengevat nav. Uw vraag over mijn mening inzake een politiek secretariaat. Mijn conclusie blijft dat, zoals Nederland ook tijdens de Fouchet-besprekingen heeft betoogd, in ieder geval de beginopzet uiterst licht zal moeten zijn. Daarnaast lijkt vestiging te Brussel een voorwaarde voor de aanvaardbaarheid van het nieuwe instituut. Over de modaliteiten van voor ons acceptabele oplossingen zou ik gaarne het interne overleg willen voortzetten.

NB In het voorgaande heb ik mij onthouden van commentaar op de Defensie-aspecten. Op den duur is aandrang verwachtbaar tot Europees overleg op dit gebied, dat tot dusver beperkt kon worden gehouden tot de Euro-groep (van Defensie-Ministers); de geschiedenis van het rapport Fouchet bevat echter reeds veel indicaties tot completering van de economische en politieke samenwerking met het derde terrein van Defensie.